

UCHWAŁA NR IV/23/2019
RADY GMINY CHYBIE
z dnia 15 stycznia 2019
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018r. poz. 994 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018r. poz.998 z późn.zm.)

Rada Gminy Chybie
uchwała:

§ 1.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Chybie.

§3.

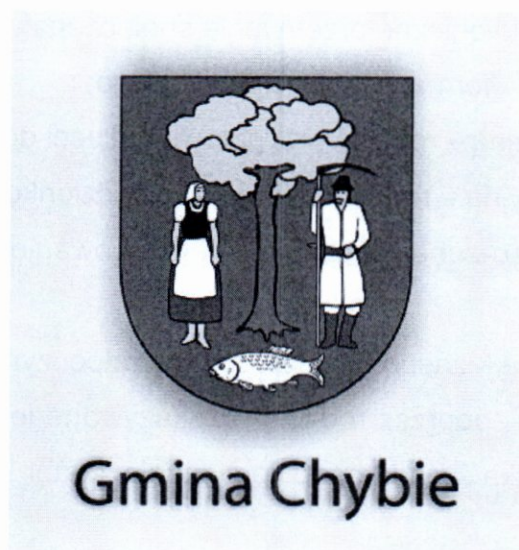
Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY CHYBIE

Piotr Gmuzdek

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

NA LATA 2019-2021

I. WSTĘP

Rodzina to najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo. Rodzina jest pierwszym, naturalnym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. Zadaniem rodziny jest zapewnienie dziecku prawidłowego rozwoju biologicznego i psychospołecznego. To dzięki rodzinie dziecko czuje się bezpiecznie i jest przygotowywane do pełnienia przyszłych ról społecznych.

Rodzina oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na dziecko, przekazując mu system wartości, tradycje, kształtując jego aktywność i postępowanie na całe życie.

Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka, a do najważniejszych funkcji rodziny należą :

1. funkcję ekonomiczną – rodzina zaspokaja materialne potrzeby, jej podfunkcje to: zarobkowa, gospodarcza, produkcyjna oraz usługowo-konsumpcyjna;
2. funkcję prokreacyjną – rodzina zaspokaja potrzeby emocjonalno-rodzicielskie oraz pozwala na biologiczne przetrwanie społeczeństwa;
3. funkcję seksualną – forma współżycia płciowego;
4. funkcję socjalizacyjną – rodzice przygotowują dzieci do dorosłego życia;
5. funkcję stratyfikacyjną – rodzina nadaje swoim członkom pozycje społeczne,
6. funkcję opiekuńczo-zabezpieczającą – sprawowanie opieki nad członkami rodziny;
7. funkcję rekreacyjną – zaspokajanie potrzeby odpoczynku i rozrywki;
8. funkcję kulturową – poprzez rodzinę przekazywane jest dziedzictwo kulturowe i dokonuje się nauka świadomego korzystania z dóbr kultury i historii.

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest

podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”¹ uchwalono ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018r. Poz. 998 z późn. zm.), zwaną dalej Ustawą.

Celem przedstawionych w ustawie rozwiązań jest troska o zapewnienie każdemu dziecku stabilnego, rodzinnego środowiska wychowawczego oraz wsparcie rodziny w powrocie do prawidłowego funkcjonowania.

W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dzieci przez rodziców biologicznych, sprawowana jest tzw.:

- 1) rodzinna piecza zastępcza w formie rodziny zastępczej spokrewnionej, rodziny zastępczej niezawodowej, rodziny zastępczej zawodowej, w tym zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i rodzinne domy dziecka ,
- 2) instytucjonalna piecza w formie placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo- terapeutycznej i interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Zgodnie z ustawą, piecza zastępcza powinna zapewnić przygotowanie dziecka do godnego i odpowiedzialnego życia, samodzielnego pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadą etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami w celu łagodzenia skutków doświadczenia straty i separacji z rodziną , zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

---

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018r. Poz. 998 z późn.zm.)

Zgodnie z art. 176 ustawy do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

W Gminie Chybie pierwszy taki program opracowano na lata 2013-2015r. Program przyjęty został Uchwałą Nr XXIX/242/2013 Rady Gminy Chybie z dnia 17 grudnia 2013r.

Celem programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, a zwłaszcza przeżywających trudności związanych z opieką i wychowywaniem dzieci, zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, rozwijanie profesjonalnych form pomocy rodzinie w środowisku.

Jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na rzecz dziecka i rodziny określonych działań.

Mianem *rodziny dysfunkcyjnej* określa się rodzinę, w której konflikt, złe zachowanie, często zaniedbywanie dzieci lub nadużycie ze strony poszczególnych rodziców występują stale i regularnie. Dzieci w takich rodzinach dorastają z przekonaniem, że takie rozwiązanie jest normalne.

Dlatego też w programie kładzie się nacisk na pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzinom dysfunkcyjnym i wieloprotblemowym. Istotnym elementem programu są również działania profilaktyczne, integracyjne, aktywizujące, zapobiegające marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018r. Poz. 998 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018r. poz. 1508 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. Poz. 1390 z późn. zm.)

4. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018r. Poz. 994 z późn.zm.)
5. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018r. poz. 2137)
6. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Chybie na lata 2014 – 2020

II. DIAGNOZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO I ANALIZA PROBLEMU

Gmina Chybie to gmina wiejska, w skład której wchodzi 5 sołectw (Chybie, Frelichów, Mnich, Zaborze, Zarzecze).

W rozwoju demograficznym Gminy Chybie występuje charakterystyczny dla Polski trend polegający na okresowym przyroście lub ubytku liczby ludności, co jest wynikiem tzw. wyżów i niżów demograficznych. Zjawiska te mają istotny wpływ np. na planowanie potrzeb w usługach publicznych, oświacie i wychowaniu, pomocy społecznej, ochronie zdrowia oraz na rynek pracy.

Gmina Chybie – liczba mieszkańców w latach 2016 - 2018

Wyszczególnienie	2016	2017	2018 (stan na 30.09.2018r.)
Ogółem ludność :	9 653	9 644	9 695
w tym - mężczyzn :	4 788	4 784	4 788
w tym - kobiet :	4 865	4 860	4 906

Zródło : Urząd Gminy w Chybiu

**Gmina Chybie – liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach według płci
– stan na 30 września 2018r.**

Sołectwo	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	w tym: dzieci i młodzież do lat 18
Chybie	3 969	1 956	2013	904
Frelichów	668	347	321	166
Mnich	3 665	1 776	1 889	775
Zaborze	1 100	553	547	257
Zarzecze	293	156	137	66

Źródło: Urząd Gminy w Chybiu

**Gmina Chybie - liczba osób bezrobotnych
zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie w latach 2016 – 2018**

Ilość osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec roku :	2016	2017	2018
Ogółem	190	187	brak danych

Źródło: PUP w Cieszynie

Gmina Chybie – zasób mieszkań w latach 2016 – 2018

Mieszkaniowy zasób Gminy	2016	2017	2018
Mieszkania socjalne - ogółem	7	7	6
w tym:			
Rodziny z dziećmi	1	1	1
Osoby samotne	6	6	5
Mieszkania komunalne - ogółem	32	32	32
w tym:			
Rodziny z dziećmi	12	12	12
Osoby samotne	10	11	11
Małżeństwa bez dzieci lub z dorosłymi dziećmi wspólnie zamieszkujący	10	9	9

Źródło: Urząd Gminy w Chybiu

Gmina Chybie – ilość osób i rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chybiu w latach 2016 - 2018

	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej:	173 (liczba osób w rodzinie 464)	160 (liczba osób w rodzinie 430)	155 (liczba osób w rodzinie 380)
Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne ogółem :	543	545	545
Liczba rodzin pobierających zasiłki rodzinne	279	308	309
- liczba dzieci, na które przyznano zasiłki rodzinne	560	603	598
Liczba rodzin, które pobierały świadczenie wychowawcze:	782	876	834
- liczba dzieci	1195	1265	1204
Liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego:	35	30	29
- liczba osób uprawnionych (dzieci)	55	48	48

Źródło: GOPS w Chybiu

Gmina Chybie – główne przyczyny i powody ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej w latach 2016 - 2018

Powody trudnej sytuacji życiowej:	2016	2017	2018
Ubóstwo	103	87	79
Bezdomność	3	1	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa	60	47	40
w tym:			
wielodzietność	25	22	23
Bezrobocie	78	74	67
Niepełnosprawność	73	75	78
Długotrwała choroba	75	74	72
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	58	40	38
w tym:			
wielodzietność	6	8	7
rodziny niepełne	33	26	23
Przemoc w rodzinie	7	3	2
Alkoholizm	9	9	9

Źródło: GOPS w Chybiu

**Gmina Chybie – ilość rodzin korzystających z pomocy w formie
KARTA DUŻEJ RODZINY**

Rok	2016	2017	2018 (stan na 30.09.2018r.)
Liczba wydanych kart	226	134	85
- dla dzieci	151	92	56
- dla opiekunów	75	42	29

Źródło: Urząd Gminy w Chybiu

Gmina Chybie – ilość dzieci korzystających z pomocy w formie stypendium szkolnego

Rok szkolny	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Ilość dzieci	46	34	37

Źródło : Urząd Gminy w Chybiu i GOPS w Chybiu

**Gmina Chybie – ilość dzieci przebywających w pieczy zastępczej
w latach 2016 – 2018**

Rok	2016	2017	2018
Rodzaj pieczy zastępczej			
Rodzinna piecza zastępcza w tym:			
Rodzina zastępcza spokrewniona	6	6	6
Rodzina zastępcza niezawodowa	6	6	6
Rodzina zastępcza zawodowa	0	0	1
Instytucjonalna piecza zastępcza w tym:			
Dom dziecka	2	2	2

Źródło : GOPS w Chybiu

**Gmina Chybie – rodziny korzystające ze wsparcia asystenta rodziny
w latach 2016 – 2018**

Rok	2016	2017	2018
Ilość rodzin	12	13	18
Ilość dzieci w tych rodzinach	36	35	48

Źródło : GOPS w Chybiu

**Gmina Chybie – rodziny dotknięte przemocą w rodzinie
w latach 2016 - 2018**

	2016	2017	2018
Ilość wszczętych „Niebieskich Kart”	26	28	19
w tym:			
w rodzinach z dziećmi	15	14	9

Źródło: GOPS w Chybiu

Odbiorcami Gminnego Programu Wspierania Rodziny będą rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Chybie, doświadczające problemów opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

III. CELE PROGRAMU

1. Cel główny :

Opracowanie systemu wsparcia dla rodzin z terenu Gminy Chybie przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz tworzenie warunków sprzyjających ich prawidłowemu funkcjonowaniu.

2. Cele szczegółowe:

- 1) Wsparcie materialne, usługowe i rzeczowe zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- 2) Wsparcie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów wychowawczo – opiekuńczych.

IV. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU

Cele szczegółowe ad. III. 2.1)

- 1) świadczenie pomocy materialnej i rzeczowej na rzecz rodzin będących w trudnej sytuacji materialnej i życiowej;
- 2) objęcie dzieci i młodzieży szkolnej bezpłatnym dożywianiem w przedszkolach i szkołach do ukończenia szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych;
- 3) świadczenie pomocy w formie zaopatrzenia dzieci i młodzieży szkolnej w niezbędne przybory szkolne;
- 4) umożliwienie dzieciom i młodzieży szkolnej korzystania z pomocy w formie stypendiów szkolnych;
- 5) umożliwienie dzieciom i młodzieży szkolnej udziału w zajęciach w świetlicach socjoterapeutycznych;
- 6) umożliwienie dzieciom i młodzieży szkolnej, wyjazdu na wypoczynek letni i zimowy, zorganizowanie czasu wolnego w czasie przerw wakacyjnych;
- 7) umożliwienie dzieciom i młodzieży szkolnej udziału w zajęciach korekcyjnych;
- 8) świadczenie pomocy w formie zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży szkolnej;
- 9) świadczenie pracy socjalnej,
- 10) zabezpieczenie środków finansowych na pobyt dzieci i młodzieży szkolnej w pieczy zastępczej,
- 11) ponoszenie odpłatności za pobyt dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Cele szczegółowe ad. III. 2. 2)

- 1) diagnozowanie i monitorowanie skali potrzeb i problemów rodzin,
- 2) profilaktykę poprzez edukację i wczesne interweniowanie w rodzinach zagrożonych dysfunkcją,

- 3) zapewnienie dzieciom i młodzieży szkolnej pomocy pedagoga i psychologa,
- 4) zapewnienie systematycznej pracy socjalnej,
- 5) zapewnienie pomocy asystenta rodziny,
- 6) zapewnienie poradnictwa rodzinnego, prawnego i psychologicznego rodzinom dotkniętym dysfunkcją,
- 7) doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodzin, w tym kompetencji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny,
- 8) uwrażliwienie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci i rodziny dysfunkcyjnych,
- 9) promowanie rodziny jako priorytetu w pracy instytucji i służb na jej rzecz,
- 10) doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz rodziny poprzez :
  - a) wypracowanie skutecznej współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodzin,
  - b) podnoszenie kwalifikacji w zakresie pracy z rodzin (szkolenia, kursy),
  - c) promocja wartości rodziny (udział przedstawicieli instytucji działających na rzecz rodziny w kampaniach i seminariach).

V. SPOSÓB REALIZACJI ZADAŃ

W pracy z rodziną ważna jest koordynacja działań różnych instytucji i służb wspierających rodziny.

Założenie programu jest takie, że praca z rodziną będzie realizowana przez grupę interdyscyplinarną, w skład których w zależności od potrzeb wchodzić będą w szczególności :

- pracownik socjalny,
- asystent rodziny,
- pedagog szkolny,
- wychowawca przedszkolny,
- kurator zawodowy,

- funkcjonariusz policji,
- przedstawiciel służby zdrowia.

Zadaniem grupy interdyscyplinarnej będzie opracowanie i realizowanie indywidualnego planu pomocy na rzecz dziecka i rodziny. Wsparcie i pomoc powinna być kierowana do osób i rodzin, które z różnych przyczyn nie mogą funkcjonować prawidłowo w oparciu o swoje środki i zasoby oraz możliwości.

Wsparcie powinno być wielopłaszczyznowe i obejmować powinno poprawę ich warunków bytowych, jak i wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz barier w dostępie do leczenia i wypoczynku.

Zakłada się, że diagnozę skali potrzeb i problemu przeprowadzać będą wszystkie instytucje i służby zajmujące się problemem w rodzinie.

Zbudowanie gminnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną pozwoli na sukcesywne wsparcie zewnętrzne rodzin.

VI. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Założenia Programu Wspierania Rodziny w ramach swoich kompetencji winny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe i inne podmioty realizujące zadania na zlecenie Gminy Chybie oraz osoby specjalizujące się, bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną, a są to w szczególności :

1. Właściwy wydział w Urzędzie Gminy Chybie,
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chybiu,
3. Szkoły podstawowe (w tym: z oddziałami gimnazjalnymi) z terenu Gminy Chybie,
4. Przedszkola publiczne i niepubliczne z terenu Gminy Chybie,
5. Gminny Ośrodek Kultury w Chybiu,
6. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chybiu,
7. Zakłady opieki zdrowotnej z terenu Gminy Chybie,
8. Komisariat Policji w Strumieniu,

9. Kościoły,
10. Samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym (PCPR, Sąd Rejonowy w Cieszynie).

VII. ZASADY FINASOWANIA PROGRAMU

Finansowanie programu odbywać się będzie ze środków :

1. własnych Gminy Chybie,
2. dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy,
3. dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
4. programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
5. funduszy Unii Europejskiej,
6. innych środków pozyskanych w ramach konkursów dotacyjnych.

VIII. EWALUACJA I OCENA PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny w Gminie Chybie ma charakter otwarty i będzie systematycznie aktualizowany.

Koordynatorem programu będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Chybiu.

Ewaluacja Programu będzie oparta na analizie przez GOPS w Chybiu danych pozyskanych przede wszystkim z: PCPR w Cieszynie, GOPS w Chybiu, GKRPA w Chybiu, Szkół z terenu Gminy Chybie i spoza terenu Gminy Chybie, Komisariatu Policji w Strumieniu, Przedszkoli, Organizacji Pozarządowych.

Zbierane dane dotyczyć będą między innymi:

1. liczby rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej,
2. liczby rodzin objętych pomocą asystenta rodziny,
3. liczby dzieci i młodzieży objętych pomocą w formie dożywiania w szkołach i przedszkolach, „wyprawki szkolnej”, stypendiów szkolnych o charakterze socjalnym, wypoczynku letniego i zimowego,

4. liczby dzieci i młodzieży szkolnej korzystających z zajęć w świetlicach socjoterapeutycznych,
5. liczby dzieci i młodzieży objętych pomocą pedagogiczną,
6. liczby rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi objętymi pracą socjalną,
7. liczby rodzin korzystających ze specjalistycznego poradnictwa,
8. liczby rodzin z dziećmi, gdzie miały miejsce interwencje Policji,
9. liczby dzieci i młodzieży, które weszły w konflikt z prawem,
10. liczby dzieci i młodzieży umieszczonej w pieczy zastępczej.

IX. SPOSÓB KONTROLI I REALIZACJI PROGRAMU

W terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt Gminy Chybie przedstawia radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Sporządzane są sprawozdania rzeczowo - finansowe z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywane wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY CHYBIE**

Piotr Gruzdek

